

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen, Csütörtök, Oktober 13

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábspeticor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért küön 3) kr
Nyiltér 4 hasábspeticorát 2) kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt újdonság sora 50 krajczár.

200. szám.

Az egyetlen hír.

(T.) Paganiniról beszéli a krónika, hogy Hegedűje egyetlen egy húrján játszott, miként nem lehet megkülönböztetni, vajjon nem mind a négy húrján játszik-e? Azért hitték felőle a tudatlanok, hogy Hegedűjében az ördög lakik, azért volt „varázs hegedű“ a hegedűje. De bezzeg nagy fantázia kellene hozzá, ha az ellenzék egy huros hegedűjéről is ezt állítaná valaki, és ráfogná valamelyik ellenzéki szerencsétlen „hegedűsre“, hogy Paganini.

De hát csak egy hír volna azon az ellenzéki hegedűn? Mert úgy hallatszik; s ha négy van: annál rosszabb rájuk nézve, mert akkor megfordított Paganinik. Paganini csak egy hurból játszott és az egy hurból négy hurnak a harmoniáját varázsolta elő, ezek meg négy húrban játszanak, s mindig csak egy hurnak a sívalkódását halljuk.

A pénzügyek, a pénzügyek és a pénzügyek! Ebből áll a zenekar, ebből az egy huros hegedűből, s ha olykor az egyetlen hír megereszkedik, vagy gyanítani kell és elhallgat, rettentő módon dorombol a többi, azt hinné az ember, hogy repedt fázék, ha nem az egy hír, az fűlértől visít, csak is akkor érzi magát biztonságban az ellenzéki handa-banda, mikor ennek az egy húrnak kell adni a szót. Akkor aztán otthon vannak. A pénzügyek, a pénzügyek és a pénzügyek! Az átkos kaurmány, amely tönkre tette az országot! Az átkos kaurmány, amely tönkre tette a pénzügyeket. Az átkos kaurmány, amely végsőre juttatta a nemzetet! A pénzügyi egysensuly, a helyzet, a defizit és a pénzügyi tönk! Czini ezini, Péter bácsi, neked hegedűlök! Visít az egyhúr és épül az ellenzéki honfi, aki sirva vigad, mert hát: „Szomorú a magyar nóta, három száz esztendő óta! A szeb elmulat egy tamburin mellett, a román egy duda mellett, a magyar ellenzék, a legujabb formák szerint e mellett az egyetlen szál húr mellett, a melyet jó Mezei Ernő huz a szélsőbalon, Kaas Ivor a mérsékeltlen. A cigányra, a valódi cigányra való pénzt végrehajtókkal zsaroltatja ki Tisza Kálmán a nemzetét, hát most ezek a hamis cigányok cigánykodnak egy kis előfizetésért.

De ezer szerencséje Tiszának, hogy az ellenzéki hegedű ezen egyetlen egy számbavehető húrján is, más országokban más kormányoknak már számtalanszor elhuzott nótákat nyekgetnek a lantosok, és nem tudnak egyetlen oly hangot adni, melyet a francia, olasz, német, sat ellenzék, dettó a maga kormányának már el ne brugolt volna, hogy denique, mind azon betegségek, melyeket a magyar kormány szemére hánynak vetnek, oly általános európai betegségek tüneteit hordják magukon, melyekre még a rossz akarat se foghatja rá, hogy Magyarországon, plane Tiszától eredtek légyen.

Ez az a varázs, mely a Tisza személyét körül folyja, hogy nem lehet ráfogni semmi rosszat, ami tőle származott volna. Az az, hogy rá fogni lehet, de behozonyítani nem. Mert amit Tisza csinál, az mind mind javítást célzó igyekezet, mi ha nem sikerül, hát elvélre is nem sikerül, de hogy ő rontott volna el valamit, azt ugyan nem bizonyítja rá senki.

Mindent nyomorult, mindent roskadozó állapotban vett át. Ország-világ tudja azt a kétségbeesett helyzetet, mely a fuziót Tisza Kálmánra mintegy ráparancsolta, hogy az országot a pénzügyi tönktől mentse meg. Egy évig már nem

birta volna magát fenntartani a régi kormány alatt. Nos hát mit csinált Tisza Kálmán? Átvett egy országot nyomorult adminisztrációval, nyomorult igazságszolgáltatással, nyomorult közgazdasági viszonyokkal, nyomorult pénzügyekkel. Ugy, hogy ha valami gyenge ember veszi át, felborulunk, avgy szét hull a rozzant hajó, plane oly oldal lökés után mint Bosznia!

Követelhetne valaki Tisza Kálmántól józan észszel, hogy ebből a rozoga járműből egyszerre ujat csináljon, plane pénz nélkül, hitel nélkül? Hiszen akkor csak az volt az egyetlen és a legnagyobb követelés, hogy mentse meg. És nem megmentette? Nem fenntartotta? Nem javította a legnagyobb igyekezettel, hiszen ujítani kell az utolsó szegig?

Mondta hát Tisza Kálmán akkor, a vagy ígérte hogy: Hipp hopp! Egyszerre ott leszünk a hol akarunk lenni? Teremt egyszerre új államot, új helyzetet, egészséges új pénzügyeket, új állapotot? Avgy olyan volt az európai helyzet hogy más talán megteremtette volna. Talán Helfi, Irányi vagy Apponyi? Hát ki?

Mit visit az az egyetlen egy számbavehető húr ott az ellenzéken? Hogy így nem, hogy így nem vagyunk még Eldorádóban, hogy így nem, hogy így nem hozta még helyre Tisza a defizitét és nem is fogja helyre hozni... Hátja fogja? A minthogy az ellenzéknek minden húrja elszakadt, már is el kell ismernie a haladást a többi téren, — hátja elfog szakadni még az is. Igaz ugyan hogy a legvastagabb és hogy még sokáig kibírhajta, de hátja ez is elkopik, a minthogy semmi sem tart örökké, és nem vagyunk még a világ végén. A Tisza kormány annyit vitt eddig a mennyit tehetett, s annyit fog tenni ez után is, a mennyit tehet, megmentette az országot a pénzügyi tönktől, fenntartotta, tekintélyben, hatalomban, befolyásban előre vitte, s ha a körülmények lehetővé teszik, most a többi fog következni.

És a még számba vehető egyetlen húr hiába sir, hiába bug, az országban innen s tova alig akad valaki, a ki még sokáig mondogassa neki: „Hadd szóljék hát az a esződös!“

— Az egyetlen oláh képviselő: Doda Traján a karánsebesi választókerület román nemzetiségi orsz. képviselője, levelet intézett a képviselőház elnökéhez, melyben tudomására hozza, hogy nem veszi részt a képviselőház tanácskozásain, de azért képviselői mandátumáról nem mond le. Különös eljárását azzal okolja meg, hogy egyrészt a képviselőház 3 milliónyi román érdekeit, az alkotmányos küzdelem hiába bocsátkoznék bele. Számítása szerint 70—75 kerületben túlnyomó a román választó és kizárólag mesterséges elnyomás eredménye, hogy míg a mult országgyűlésen három képviselték a román nemzetiséget az új országgyűlésen csak egy. Mandátumát mindazáltal nem teszi le, mert árulás volna a román nemzetiség iránt ezt az egy kerületet is feladni.

Országgyűlés.

Budapest, október 12.

A képviselőház mai ülésében felolvastott a delegáció egybehívására vonatkozó kir. leirat. Majd Baross miniszter több helyi érdekű vasútra vonatkozó jelentéseket, gr. Széchenyi miniszter pedig három rendbeli törvényjavaslatot; terjesztett be. — Most Falk Miksa mutatta be a választófelirati bizottság javaslatát, mely a ház kiváratára fel is olvastatott a választófelirati javaslatot, mely a hétfői ülésben fog tárgyalás alá vétetni, a ház nagy figyelemmel s végül éljenzéssel fogadta.

A ház elnöke, Doda Trajának a mai reggeli lapokban közölt levele iránt tett most

nyilatkozatot a ház előtt, kijelentve egyfelől, hogy azt nem ő (az elnök) juttatta a lapokhoz, másfelől pedig hogy Dodával szemben — ki be nem nyújtván megbízólevelét, e magánlevele sem tartozik a ház elé — a törvényrendelete szerint fog eljárni.

Mintán még ketten letették az esküt s a ház költségvetése megszavaztatott, az ülés véget ért.

A képviselőház választófelirata.

A képviselőház választófelirati bizottsága a következő választófelirati javaslatot terjesztette a képviselőház elé:

Felséges Császár és apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Habár a magyar nemzet országgyűlési képviselői mindenkor örömmel ragadnak meg minden kínálkozó alkalmat, hogy Felséged trónja előtt kifejezést adjanak a hódoló tisztelet és hű ragaszkodás azon érzelmeinek, melyek minden magyar ember keblét áthatják: ez szívünknek valódi szükségévé vált a jelen pillanatban, öt évre szóló törvényhozói működésünk kezdetén. Mert hogy e működés sikeres és hazánkra nézve áldásos legyen, annak lényeges és nélkülözhetetlen előfeltétele az, hogy hazafias törekvéseink miként mindig, úgy ezental is Felséged kegyes támogatásával találkozzanak. Ezen soha eléggé meg nem hálálható támogatásnak köszönhető nagy részben az, — hogy Magyarország alkotmányos életének imént lefolyt két évtizede alatt államiságának minden terén oly tetemes előmeneteket tehetett, míg egy uttal tekintélye kifelé is folyvást emelkedett, hogy ezen aránylag rövid idő alatt hosszú évtizedek mulasztásait pótolva, méltó helyet vívhatott ki magának a művelt államok sorában, hogy békés hódítások után a különféle nemzetiségek jogainak teljes tiszteletben tartása mellett, a magyar állami eszme itt ben annyira megszilárdult, miszerint azt többé komoly veszély sehonnan sem fenyegetheti és hogy még azon — hála az égnek — csak mlónéköny jelenségek is majdnem végkép eltűntek, melyekről a mult országgyűlés képviselőháza Felségedhez intézett alázatos választófeliratában oly komoly hangon megemlékezni kénytelen volt.

Tudjuk, hogy bármily örömdetes legyen azon nagymérvű haladás, melyet országunk tett, még mindig igen nagy azon fontos feladatok száma, melyeket a magyar törvényhozásnak meg kell oldania; tudjuk és érezzük Felségeddel együtt, mennyi teendő van még hátra az államélet minden terén; érezzük nevezetesen azt is, hogy a jelenlegi képviselőházat előjeleml nagyobb felelősség terheli és hogy a nemzet méltán támaszt vele szemben fokozott igényeket, a mennyiben az országgyűlési tartam meghosszabbítása által némely akadály elhárított, mely azelőtt a törvényhozásnak folytonos és rendszeres működésére hátrányos befolyást gyakorolt. Teljesen ismerjük azon nehézségeket is, a melyekkel az országunk ez idő szerint meg kell küzdenie és a melyeknek, ha nem is rögtöni elhárítását, de legalább enyhítését és fokozatos megszüntetését az országgyűléstől és első sorban a képviselőháztól várja; mindazáltal megtörhetetlen bátorsággal és a sikernek nem csekély reményével fogunk a nehéz munkához mert szilárd elhatározásunk, minden erőnket megfeszíteni, hogy a létező bajokon lehetőleg segítsünk, hogy igazoljuk azt a bizalmat, melyet az ország választó polgárai irányunkban tanusítottak, és mert azon legmagasabb trónbeszédben, melylyel Felséged a jelen országgyűlést megnyitni méltóztatott, újabb bizonyítékát látjuk annak, hogy Felséged kegyes jóindulata, működésünknek ezen oly hatalmas támasza, ezental sem fog hiányozni.

De midőn komoly szándékunk, hiven ragaszkodva a szabadelvűség zászlójához, ernyenyedten buzgalommal elő mozdítani mind azt a mi hazánk javára válik, soha sem fogjuk szem ellet téveszteni azon felséged által is annyi nyomatékkal kiemelt körülményt, melynek hatását nekünk minden nap közvetlenül megérezni alkalmunk van, azon körülményt, hogy hazaszeretetünk buzgó kívánságai nem állanak mindig kellő irányban államunk pénzügyi elejével és, hogy a kettő közt az összhangot helyreállítani logikomolyabb feladatalink között tartozik. Míg a mult országgyűlés beérhette felsége előtt tett azon kijelentéssel, hogy minden felesleges kiadástól tartózkodni fog, nekünk egy lépéssel tovább

kell mennünk és még a szükségesek közül is óvatosan ki kell válogatnunk azokat, a melyek lényegükre nézve egyenesen nélkülözhetetlenek, az időpontra nézve pedig el nem odázhatók. — Megnyugtással vittük ennél fogva Felségednek azon kegyes kijelentését, hogy Felséged kormányja minden javaslatában ugyanezen tekintetek által fogja magát vezéreltetni, és hogy az költségelőirányzataiban a takarékoság azon határáig menend, a melyen túl az államérdekek veszélyeztetése nélkül menni nem lehet. Az ily elvek szerint előirányzott költségeket hazafiúi készséggel megfogjuk szavazni; de másfelől elvárjuk Felséged kormányától, hogy az államháztartás ezután szorosan a megszavazott költségek keretén belül fog mozogni és ámbár tudjuk, hogy lehetetlen egy államháztartás költségeit már előre a legkisebb részletkéigoly szabatosan megállapítani, miszerint azoknak tételei semmi körülmények közt változást már nem szenvedhetnek, mégis jogosultaknak véljük magunkat azt kívánni, hogy az országgyűlésileg megszavazott költségvetés és a nyelveges eredmények között, legalább a mennyiben ez a kormány elhatározásaitól függ, lényeges különbség fel ne merüljön, hogy az országgyűlés és általa az ország előre tájékozva legyen az iránt, mily terjedelmű az a költség, melynek fedezése mulhatatlan szükségesség, úgy, hogy minden utólagos meglepetés lehetősége ki legyen zárva. Felséged kormányja ismételtlen megnyugtatta az országot az iránt, hogy az ő törekvései ugyanezen célra vannak irányozva és így nem kételkedünk, hogy e cél már a legközelebbi jövőben valóssággal el is lesz érhető.

Mindazáltal nem ámitjuk magunkat azzal hogy még e várakozásunknak általunk kétségsbe nem vont teljesülése esetén is a takarékoság egymaga elegendő lenne arra, hogy állami köztartásunkban az egysensuly helyreállításának és hogy hitelünk igénybe vételét már a legközelebbi időben teljesen mellőzni lehessen. De mindenesetre arra fogunk törekedni — és e törekvésünkben bizton számítunk Felséged kormányának támogatására — hogy ezen hitel igénybevételét minél ritkábban forduljon elő és mindig kisebb és kisebb mértékre szálljon alá. Örömmel constatálhatjuk ugyan, hogy országunk hitelle ez idő szerint már teljes szilárdsággal meg van alapítva, hogy azon lelkiismeretesség és pontosság által, melylyel daczára a ránk nehezendő súlyos áldozatoknak, minden kötelezettségünknek eddigél megfeleltünk és ezental mindenkor meg fogunk felelni. Kivittuk az európai pénzügyi piacok bizalmát; de egy állam hitelének szilárdsága nem kizárólag becsületes akarattól és fizetési képességétől hanem azon mértéktől is függ, a melyben ő ezen hitelhez folyamodik. Azért tartjuk mi szükségesnek, hogy a pénzforrás minél ritkábban és minél csekélyebb mértékben vételességigénybe, állami szükségleteinket pedig mentül előbb saját erőnköl fog fedezük. Erre a lehetőség megvan, még pedig mindezek előtt a közzvetett adók némely ágában Bizunk Felséged kormányában, hogy ez irányban lehetőleg gyorsan megfogja tenni a szükséges intézkedéseket és amennyiben ezek közt olyanok volnának, a melyek csakis Felséged monarchiájának másik államával egyértőleg létesíthetők, ezen másik állam méltányos kívánatainak tekintetbe vétele mellett is, Magyarországnak jogosult érdekeinek kellő érvényt szerezni képes leend.

Hogy ezen intézkedések pénzügyeink kívánt javulását eredményezhessék, arra egyik feltétel a királyi kisebb haszonvételek megváltása, és így csak megelégedéssel fogjuk vehetni, ha e tárgyban, Felséged kijelentése szerint, még a jelen országgyűlés tartama alatt fog a kormány részéről javaslat tétetni. Nem kételkedünk, hogy a javaslatban az állam érdekei mellett kellő tekintetbevétel fognak találni azon számos és nagyfontosságú magánérdekek, melyek e kérdés által érintettek és hogy Felséged kormányja e kérdés megoldására oly módot fog javasolni, mely az állam érdekeinek, valamint a magánosok feltevéseit tiszteletben tartandó jogainak egyaránt megfelel.

Hazánk anyagi helyzetére nem kevésbé üdvös befolyással lesznek azon egyéb törvények is, melyeknek megalkotására, a kormány kezdeményezése folytán, Felséged bennünket felhívni méltóztatott. Szivesen fogunk hozzájárulni a közmunkának oly rég óhajtott, de mindeddig napirendre nem kerülhetett, szabályozásához, a vasuti jognak törvénybe foglalásához.

lásához, és a helyi érdekű vasutakról szóló törvény módosításához. Megvagyunk győződve hogy ez az utóbbi tárgyra vonatkozó törvényjavaslat nem fog tartalmazni semmit, ami ezen, az ország részeire nézve oly fontos közlekedési eszközöknek létrejöttét gátolná vagy szereltet megnehezítené ott, ahol azok valódi szükségét képeznek, és ahol a megalkotásukra megkívántató előfeltétel megvan; de viszont gondoskodni fog arról, hogy ezen helyi érdekű vasutak oly mérvű terheket ne rójanak az államra, a melyek az egész szempontjából felfogott jelentőségükkel arányban nem állanak.

Szükségesnek tartjuk a mezei rendőrségre vonatkozó új törvény megalkotását, hogy a hazánkra nézve oly fontos mezőgazdaság nálunk is a kor igényeinek megfelelő jogszabályokban részesüljön. Ennél még fontosabb és sürgetőbbnek tartjuk az állategészségügy rendését, melylyel nagy sajnálatunkra a múlt országgyűlés már nem foglalkozhatott. Az állattenyésztésnek közgazdasági életünkben oly fontos szerepe jutott, hogy minden áron el kell hártanunk, minél előbb minden okon, vagy habár csak ürügyet is melynek alapján állatkivételünk elé majdnem legyőzhetetlen nehézségek gördíthetők.

Rendezendőnek lesznek a legközelebbi jövőben egymennyi külállamokkal való vám- és kereskedelmi viszonyaink is. Fajdalmasan constatajuk, hogy azon kereskedelmi politika, melynek súlyos következményeit már évek óta viseljük, épen azon külállamok részéről, melyekkel hazánk legelőkelőbb kereskedelmi összeköttetésben áll, eddigéig nem változott és nem kecsegtetjük magunkat azon reménnyel, hogy egyhamar változni fog. Ennélfogva — bármily erős legyen is abbéli meggyőződésünk, hogy a végleges diadal mégis azon kereskedelmi szabadság lesz, melyet a magyar nemzet tulajdoni többsége mindenkoron nemcsak elvi szempontból egyedül helyesnek, hanem hazánkra nézve is legelőnyösebbnek elismert időközben mégis gondoskodni kell oly eszközökről, melyek a reánk háruló és általunk teljesen meg nem szüntethető kárt lehető legkisebb mértékre szálítják le, és e végre hozzá kell nyulnunk esetleg oly fegyverekhez is, melyeket az elmélet talán nem helyesel, de melyeknek megragadására az önvédelem kötelessége bennünket kényszerít. Reméljük, hogy Felséged kormányának a nemskára megújítandó kereskedelmi szerződés megkötésénél e nézetek szerint fog eljárni és legalább annak fogja elejét venni, hogy a helyzet reánk nézve még kedvezőtlenebbre ne forduljon.

Az igazságszolgáltatás terén Felséged, oly javaslatokat méltóztatott keltatásba helyezni, melyekkel már a múltban nem egy országgyűlésnek kellett volna foglalkozni. Az országgyűlés öt évi tartama mellett remélhetőleg lehetővé fog válni ezen oly fontos kérdéseknek megoldása is, nevezetesen a polgári törvénykönyv legalább némely fontosabb részeinek megalkotása és a büntetőjogi törvényhozásnak a büntető eljárás szabályozása által való ki egészítése, melynek szükséges voltára éppen a legújabb idők egynemely eseményei által lettünk kellemtlenül figyelmeztetve. Reméljük, hogy e tekintetben Felséged kormányának sikerüljen fog megalapítani a kellő központi utat a kegyetlen szigor és azon félreértett humanizmus között, mely a bukott embertárs iránti jogosult részvételtől megfélekedik arról,

hogy az államnak egyik legszentebb kötelessége, a társadalmat és annak minden egyes tagját, hatályos oltalomban részesíteni azok ellenében, a kik az erkölcsi renddel ellentétbe helyezik magukat.

Szintén a múlt országgyűlésről hátramaradt tárgyak közé tartozik a közigazgatási biráskodás létesítése is és mi csak esatlakozhatunk ahhoz, a mit a múlt országgyűlés képviselőházának e tekintetben Felséged előtt kijelenteni szerencséje volt: hogy tudniük kell, az összes állampolgárok egyéni jogainak nem csekély biztosítékát találjuk az ily közgazgatási biráskodásban, ha az, a nélkül hogy működése által akár a közigazgatás sikeresége, akár pedig a közigazgatási közegek felelőssége csökkentetnék, úgy állítatik össze, hogy tagjainak egytelő alapos szakismerete, másfelől részrehajlatlansága és függetlensége által a közbizalmat kivívni és igazolni képes leend.

Horvát-Szlavonországgal készségesen fogjuk megindítani, mielőtt Felséged kormányát erre felszólítottunk, az ezen év végével lejáró pénzügyi egyezkedés megújítására vonatkozó tárgyalásokat. Miután Magyarország ezen testvér országát szemben mindenkor a fennálló kiegyezés lelkiismeretes végrehajtását, de még ezután is minden méltányos és a magyar állam érdekében összegezhető kívánság teljesítését is feladatúl küzte ki magának, újabb időben pedig nem egy ürvendtes jelenség arra mutat, hogy ugyanezen jóakaratu hangulat a horvát-szlavon nemzet legtagabb körében szintén uralkodóvá lett, egy percig sem kételkedünk, hogy az imént említett alkudozások barátságos egyezkedés útján rövid idő alatt mindkét részre nézve kielégítő eredményre fognak vezetni.

Végre komolyan fogunk foglalkozni annak idején a véd erőlről szóló törvény megújításával is, úgy hogy e tekintetben semmi házag nem támadjon.

Számos és fontos teendők már ezek is, a miket Felséged legmagasabb trónbeszédében külön megemlíteni kegyeskedett. Tudjuk azonban, hogy ezzel a jelen országgyűlés munkarendje még távolról sincs kimerítve, és így nem csekély erőmegfeszítésre leend szükség, hogy ezen feladatoknak legalább tulnyomó része kielégítő megoldást találja. Ennek egyik nélkülözhetlen feltétele kétszegtelenül az, hogy az országgyűlés nyugodt munkálkodása kibonyodalmak által meg ne zavartassék. Mely megnyugvással vettük tehát felségednek azon biztosítását, hogy bár a nemzetközi politika ego korántsem teljesen felhőtlen mégis alapos kiltatás van a béke megőrzésére és hogy az erre vonatkozó törekvéseiben Felséged kormányának nem áll egyedül, hanem karöltve jár más hatalmas tényezővel, — melyekkel közreműködve a békét eddig fenn tartani sikerült és remélhetőleg ezután is sikerülni fog. Mindazáltal teljesen értjük és Felséged bölcs gondoskodásának újabb tanúbizonyosságul tekintjük azt, hogy a béke fenntartására vonatkozó remény nem tartóztatnátja vissza Felségedet mindazon intézkedések életbeléptetésétől, melyek véderőnknek minél tökéletesebbé tételére céloznak.

Felséges urunk! Nagy azon terheket súlya, melyek vállainkat nyomják; de késszeggel meghozta e nemzet eddig és megfogja hozni ezen túl is azon áldozatokat, melyek a monarchia védképességének érdekében szükségesek, mert jól tudják, hogy a béke fenntartására irány-

zott törekvéseinkben annál könnyebben és annál nagyobb számmal fogunk szövetségeseket találhatni, minél tekintélyesebb azon anyagi erő, melyet szükség esetén a latba vetni képesek vagyunk. Felséged mindenkor és minden körülmények közt feltétlenül számíthat hű magyar népének odaadására és áldozatkészségére; számíthat arra annál biztosabban, mert meg vagyunk győződve, hogy Felséged ez áldozatkészséget a végső kénytelenség esetén kívül és a legszigorúbb szükség mértékén túl nem fogja igénybe venni. Felséged bizonyára épen úgy meg van győződve mint mi, hogy egy állam védképességének egyik fő tényezője, a hazaszeretet és a dynastia iránti hűség mellett, a polgárok anyagi jóléte melynek bölcs kimélés által épen a béke idején kell annyira megizmosodnia, hogy válságos pillanatokban a polgároknál meglegyen nemcsak a lelkesült akarát, melyben részünkről soha sem volt és soha sem lesz hiány, hanem egyszersmind az anyagi erő is oly netáni rendkívüli áldozatok meghozatalára, melyeket előre nem látható események tollunk igényelhetnek.

Felséges Urunk Királyunk! Ime fűi bizalommal ösztönztünk nyilatkozunk Felséged előtt szeretet hazánk jelenlegi helyzete felett. Nem toluozuk bajainkat, de nem is kicsinyeljük azoknak jelentőségét. Nem tagadjuk, hogy nehány év előtt, midőn egy váratlan, majdnem forradalomszerű változás rátorrt az összes európai mezőgazdaságra, és természetesen következményeiben a kereskedelmi viszonyokat is teljesen kiforgatta a régi sodrúkból, hogy akkor — az első meglepetés idején — nemzetünk hangulatában némi megéngött az egyensúly. Mig egyik része azon reménnyel kecsegtette magát, hogy csak mulékony tümeménnyel állunk szemben, mely nemskára ismét helyt fog engedni a régi, reánk nézve oly kedvező állapotnak, mások elkedvetlenedve, tétlenül meghajolni készütek egy meg nem másítható fátum hatalma előtt. Azóta e két szélsőség helyébe lépett mindinkább annak higgadt felismerése, hogy a régi partiérahális közgazdasági viszonyok többé vissza nem térnek, hogy minden nemzetnek helylyel közel eddig járatan utakon is komolyan kell küzdenie anyagi léteért és jóléteért, hogy minél többet kell tanulnia és dolgoznia, ha e küzdelemben győztes akar maradni. Nemzetünkben megvan ugy a képesség, mint a férfias elhatározás, e küzdelemt erélyesen folytatni és meg van azon biztos remény, hogy ernyedetlen szellemi és anyagi munkálkodás által ez országnak anyagi jólétét nemcsak biztosítani, hanem ezt folyvást fokozni is hatalmunkban álland. E tekintetben a vezetést és — a hol erre még szükség van — a kezdeményezést Felséged kormányától várja a nemzet, azon kormánytól, melynek e nemzet tizenkét év óta megrendíthetlen és egyre fokozódó bizalmának annyi fényes tanúbizonyosságát szolgáltatata, és melynek ily célra irányzott törekvéseit teljes odaadással támogatni a magyar országgyűlés képviselőháza mindenkor kész leend.

A mindenható isten örököljék Felségednek mindnyájunk előtt oly drága élete felett és árasssa malasztjának teljét Felséged feltek fejére, mely annyira méltó Szent István király ezredéves koronájára!

Kik egyébiránt mélytiszelettel vagyunk

császári és apostol királyi Felségednek legalázatosabb szolgálói

Budapesten, 1887. évi október 12-én. Magyar, Horvát és Szlavonországi országgyűlésileg egybegyűlt képviselői

Tisza Lajos gróf, s. k. elnök. Falk Miksa, s. k. eladó.

Külföld.

Bulgáriában mint a legújabb hírek mutatják, a forradalmi elemek kísérletei a választások meghiusítására és anarchicus állapotok előidézésére igen komolyak voltak. Több helyen igazi vérengzés fordult elő s igen ma, kik az orosz pénz által elcsábítva, életökkel fizették meg bűnös vállalkozásukat. A kormány ereje azonban leverte e mozgalmat is s ezzel újabb tanúságot tett életrevalóságáról.

Napi hírek.

Gazdaasszonyaink figyelmébe. Szép olvasó nőink kedvébe óhajtvaj járn, figyelmeztetjük őket azon háztartási cikkekre, melyeket a gazdasági és kertészeti árucikkek legújabbban forgalomba bocsátott s melyek ajánljuk tekintsenek kissé körül e közhasznú vállalat díszes helyiségében, a hol nemcsak a legújabbban érkezett angol saláták, áfonya, rizike stb. compotok, de a legfinomabb theavaj, kárpáti turó s minden idényeszerű gyümölcsök nagyválasztékban s a mi fő, nagyon jutányosan beszerezhetők.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága mint tegnap említettük kedden d. n. tartotta rendes havi ülését. A z a lispáni jelenléte szerint a közbiztonsági állapotok szep, hóban a vármegye területén megnyugtatók voltak. Emberölésért egy egyén tartóztatott le. Tízest 11 jelentett be, — nagyobb terjedelmet ezeknek egyike sem ütött. A hasznos házi állatok egészségi állapota kielégítő volt. Újabb fejelemly vizsgálat lett elrendelve Paksy Károly főbírói vizsgálatát megjelölve, a városi képviselő testület által, egy vármegyei határozatnak a képviselő testület által később lett előterjesztés miatt, — mivel ezen tély által a képviselő testület a jogorvoslat tal való elhatározást elűtetett. Beérkezett közigazgatási ügy 879 db. melyből elintéztetett 812 db. — közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 219 db, melyből elintéztetett 140 db. A házi pénztár bevétele f. évi jan. 1 től szept. végéig volt 37957 frt 99 kr. kiadás 36668 frt. 47 kr. — maradvány 1289 frt 52 kr. A tiszti főorvos jelentése szerint tiszta, derült nap volt s ptember hóban 15, borongós és változó 8, — esett 7 napon mintegy 50 m. m. csapadék, dörgés és villámzás 29-en észleltetett A hőmérséklet +34 Cº közt ingadozott, a hónap közép hőmérséke 18 Cº volt. A légsúlymértő 751—766 m. m. közt ingadozott. Az egészségi állapot általában kedvezőbbre fordult elő. A tért leginkább a légző szervek huratos bántalmait foglalták el. Vesztet eb általi marás P.-Ladányban történt, hol két eb 3 egyent mart meg, kik azóta orvosi felügyelet alatt vannak. — A halálozás 57 esettel volt kevesebb az aug. havinál. Meghalt 33; egyén, szölet 555. gyermek, így a szaporodás 216 főnyit — Rendkívüli haláleset 6 fordult elő. — A

királyi mérnök rint köz munkát 11191 frt 91½ kr folyt ügyelő jelentése címén befolyt 106. 563 forint több a megelőző hátralék 429.097 frt ségi díj címén befolyt hátralék 17025 forint tanfelügyelője a 6 12 éves tankönyvtása általában megkezdése iskolába feljártó szálatatás jeles volt Szová P.-Ladányban, Nádudvar Pércsen A többi városok érkezett be jelentés, s e telére utasítottak. — lentése szeant szbészorményi főokfogházónó. Fegyelmileg az öröbüntette, a rabok közül központból egy rab szál.

Halálozás. A de halottja van. Tóth Feri példányképe a jó igazasá nap este elhunyt. Tem órákor megy végre. A a család, mint a debrecz s ennek területén lévő ki gyászjelentést. A sakező: Mély fájdalommal továbbá gyermekeim A lamint az összes rokon szeretett férjem néhdebrecezi ketele 54-ik, boldog házasben f. évi október 12-én szélhűdében történt kirjem hült tetemei f. évi 3 órákor, előbb a Hatvahnázni, majd a reformátartartandó gyászszertartcazi sirkerben fognak tetni; mely végítészeséferjemnek rokonait barádséget tisztelettel meg 1887. October 13-án, rencznéi szül. S a Tisztársai pedig a köveadták ki; „A debreczezi kir. járásbíró és kir. a kir. törvényszék területi bíróság tagjai fájó szett kártársuk Tóth Feri járásbírónak 1887. évi életének 54-dik évében, bekövetkezett gyászban könnyű a hant porai fe évi oct. hó 13-án.”

Bugyi Sándor. I lám“ ez. élezlap szerkesdte egy új, humoros, élösszegyűjtötte a „Villánlattató alakjáról, a Bugtalygyásról írott mindamlyek abban három év amóta a derék talakába való t hord„Azóta pedig lin — mot sokféle történet esett rajtam meg Sárinn. A h hó elején fog a sajtó al terjedelemben, új képekkEgy példány ára előfizára 80 kr. lesz. Az előfi

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Két házasság.

— Eredeti regény egy kötetben —

Írta: R. P. O.

(Folytatás.)

Ó a család hamupipőkéje volt, a kivel mindenki szeszélye szerit bánt.

A mint az imént Leona magára hagyta őt, bánatos lelkét kinos s hajók tölték el, elmerengett, keserves élete egyes részletei felett; végül letérdelt ágya mellé, imára kullcsolt kezekkel tekintett fel az ágya felett függő — revolverre, ugyanaz a fegyver volt, melylyel boldogult, szerencsétlen atyja öl-totta ki életét, s melyet ő most drága erekléket az őt, benne maradt történnnyel a visszamelekezés kegyeletével őriz, — továbbá még feljebb anyjának, a csodaszép asszonynak függő képére, m lynek szakasztott mása ő maga volt; imádkozott bensőleg, forrón az ég urához, hogy áldást hintsen elszenderült kedveseinek hamvaira, s őt pedig tegye erőssé az élet kemény harcában. Oh! és még valaki üdvéért fohászokodott, igen, egy déleg, nemes, femkölt lelkű jó szívű férfiuért, kit csodált, nagyra becsült, szeretett, imádozt, ki elhagyott fájdalmas napjainak egyetlen élet-tető ábrája volt.

VI.

Ladányiék kastélyában majdnem egy egész hétig sürgött-forgott a vidék eliteje, az erdő és a hegyzörgött pedig visszhangoztat-ták a diadalmas hallalikat, valamint a vadász-kürtök messze elhalló szavát.

Ez idő alatt alkalma nyílt Romvári grófnak tanulmányozni a családot, melynek köte-lékebe kívánt lépni. Igen szeretetre méltónak és felette esinosenak tartotta Leonát, de ha az étkezésnél megpillantá Violát, úgy kéjes láz fogta el egész valóját; ez a gyönyörű plastikai szépség szenvedélyes forró vérmérsékletét örülten felkorbácsolta. Ha köz lébe jutott, reszketett

a gyönyörtől, a forró vágytól, néha majdnem esztelenségre ragadta a fokozott inger. Viola önkénytelenül megrázkódott, ha ez a férfi kéjtől villogó, sóvár tekintetét reá veté; a fiatal leány meghátrált, oly ijéztönetek tetszett előtte az a dicsőített gróf, ki elvarázsolta a hölgy világot.

Arisztid, midőn éjjel a kastélyban mindenki nyugalomra tért, kiment a szobájából s kábultan járt kelt a leány ablaka alatt, szönyű aljas terveköt forralva, hogy miként ejtheti majd e nőt hatalmába.

Bírom kell őt? ismétlék lázas szenvedélyességében reszketve, a holdas esendes éjben lángoló tekintetét egy: Viola ablakára meresztvén.

Soká járkált a park sűrű gesztenyefái alatt és égő agyának jól esett az égi lég hűvös fuvallata, már hajnalodni kezdte, midőn izgult idegei és szenvedélyes pezsgő vére némiképp megnyugodott.

A vadászat utolsó napján már kora reggel beállított hozzá nagybátyja.

— Nos Arisztid, mire mentél? Nyilatkoztál?

— Még nem.

— Még nem? kérdé nagy csodálkozással Dárdány gróf.

— Miért hallgatsz az egészet? Okvetlenül nyilatkoznod kell.

— Ma fogok Leona előtt nyilatkozni, mondá a fiatal gróf, látva bátyja türelmetlenkedését.

Ugy van nem lehet tovább tétovázni, ugymond magában Romvári, a mint az idősb férfi őt magára hagyá, meg kell lenni. Nőül kell vennem Leonát. Örültség volna tőlem, még továbbra is az utan a szép leány után leskelődnöm, el kell magamban folytani ezt a fékezhetetlen szenvedélyt, mely tönkre tehetné fényes csillogó reményeimét. Es elvégre is házasságom csak közelebb hoz ahhoz a tündérhez, ki édes mámorba ringat s kedvezőbb alkalom nyílik reá, hogy részegítő, bűvös közelébe juthassak.

Leona elveszté reá már minden varázs-

erejét, attól a perectől, melyben azt az ingerlő, szédítő szép leányt megpillantá; azóta, ha Leonára tekintett mindig eszébe jutott, hogy ez a fiatal hölgy néhány év mulva tökéletesen olyan elhizott, köznapias, szemeltemen mosolyu nő leend, mint a minő az édes anyja, a kihez oly feltűnően hasonlított a ki előtte oly izetlen.

Ah! de hiszen tudott ő alakoskodni, az élet megtanította őt arra: miként kell a külföldi helyzetekhez megkívántóan arczi-mait mozgatnia.

— Leona, kezdé szenvedélyes hévvel, a mint a büszke leánnyal egyedül látta magát, tadom, hogy ön is ismeri azon tervet, melyet bityám az ön anyjával kettőnk jövője érdekében szőtt. Látja közönnyesen léptem a házba, melyben egy érdekházasságra hittem magamat kárhoztatva, de ma, imé bevallom önnek ösztönit: csalódtam. Az ön, előttem oly szeretett kedves, imádozó lénye az igaz érzelmeket egész körülán valójukban éleszté fel keblemben. Szerettem önt Leona, szerettem, ezerszer is ez hangzik vissza szivemben, melyben az ön alakja van örökre bevésvé. Oh! mondja, érti — ön csak némiképp is égető szenvedélyemet? Elégé méltónak tart arra, miként szerető, kedves, gyengéd kis nőm legyen? Akarja-e velem megosztani az életet, melyet én tőlem telhetőleg széppé akarok önnök tenni, hogy gyönyörű, királyi homlokát az érdes bánat egyetlen felhősége se érintse meg soha. Szóljon, szóljon, határozzon végzetem felett.

Leona büszkén, halványan hallgatá e szenvedélyesen elmondott szavakat, hevült keble izgatottan hullámozott.

— Uram, kezdé némi tétovázás után kis kezével felindulásában a közeli támlányba kapaszkodva, én hiszek a gentleman szavaiban. Kész vagyok szivemmel és kezemmel életem önhöz kötni.

Romvári hevesen ragadá meg az oda nyújtott piaci kis reszkető kezét és hévvel szorítá azt ismételten ajkaihoz.

Néhány pillanat után Dárdány gróf ke-

gyes meglegedését és szerencse kívánatát fejezte ki unokaöccse sikeréhez, másnap pedig elszállingóztak a díszes vedégek s Ladányiék kastélya néma és zajtalanul vált. Ladányiné sugárzott a fényes siker örömetől, Leona azonban borús, bánatos homlokkal gondolt vissza az izgalmas napokra, megmagyarázhatatlan mélabu szállotta meg keblét, olyan hangulat volt ez, mely akkor lepi meg önkénytelenül a lelket, midőn olyesmit eszelekedtünk, mit gyorsan banni kezdünk.

Ladányiék messze terjedő birtokai a fővárostól, mintegy félóránnyira fekédték, benn a városban azonban kényelmes, nagy uri palotát birtak s így felváltva, majd Budapesten, majd pedig a falun töltötték az időt.

Ladányiné célszerűbbnek találta Leona eljegyzését a fővárosban ünnepelni, hogy minél gyorsabban keljen szárnyra a hir és fényes voltárol mentől többet beszélhessen a kíváncsi világ. Mindenben jellemző őt az a tulzolt, ideges becsvágy, hogy a közvélemény kedvező színben tüntesse elő az ő családi ügyeit.

VII.

Várszegi Géza, magas, erőreteljes, 28 éves fiatal ember, szép, férfias arccsal. Sötét rövidre vágott barna haja erélyt kölcsönöz, kissé komoly arczkifejezésének. Szép, nagy szeméből fénykört lelkének nemessége, szívének jósága és szellemének barna bajusza olvasható ki. Jól ápolt hosszú barna hajusza és sötét tömör körszakála emelték halvány arca érdekességét.

Ifjú kora dacára az egyetemnek köztiszteltben álló tudósa volt és több nevezetes tudományos műnek megalkotója.

A bator munka által szakadatlan szorgalommal, szegény sorsból küzdötte fel magát.

Atyja, szegény hivatalnok volt, ki nem soká élvezte boldog házasságát, fiatalon halt meg. Övegye kis fiával a legsanyarubb nélkülözéseknek volt kitéve.

A gondos önfeláldozó magasztos jellemű anya, pártatlan önmegtartózkodás közepett csak

(Folyt.)

Ályi Felségednek leg-
évi október 12-én.
Munkácsyok ország-
gyűlt képviselői
Falk Miksa, s. k.
eladó.

old.
mint a legújabb hírek
elemek kísérletei a
tására és anarchicus
ten komolyak voltak.
egzés fordult elő s igen
ésétlen áldozatok szá-
lalt elcsabítva, életük-
vállalkozásukat. A
leverte e mozgalmat
ságot tett életrevaló.

írek.
k figyelmebe. Szép
őhajta járn, figyel-
mázartási cikkekre,
kerteszi árucsar-
ba bocsátott s mele-
kissé körül e köz-
helyiségében, a hol
keztett angol saláták
potok, de a legfino-
ró s minden idény-
választákban s a mi
szerezhetők.

bizagazatási bizottsága
tedden d. n. tartotta
hispani jelen-
égi állapotok szept.
tétén megnyugtatók
egyen tartóztatott
be, — nagyobb ter-
sem öltött. A hasz-
állapota kielégítő
gálat lett elrendelve
polgármester ellen,
let által, egy vár-
píviselő testület elé
iatt, — mivel ezen
tület a jogorvoslat
ett. Beérkezett köz-
elyből elintéztetett
bizottsági ügy be-
lntéztetett 140 db.
évi jan. 1-ől szept.
kr. kiadása 36668
1289 fnt 52 kr. A
elentése sze-
t sz ptember hóban
— esett 7 napon
k, dörgés és villám-
mérő 6 és +34 C°
közép hőmérséke
751—766 m. m.
égi állapot általá-
elő. A tért legin-
tos bántalmat fog
marás P.-Ladány-
egyént mart meg,
alatt vannak. —
v volt kevesebb
336 egyén, szüle-
zaporodás 216 főnyi
fordult elő. — A

erencesse kívánatát
véhez, másnap pe-
vedégek s Ladá-
talanná vált. La-
res siker örömetől,
os homlokkal gon-
kra, megmagyaráz-
meg keblét, olyan
kkor lepi meg ön-
n olyesmit esle-
kezdünk.
erjedő birtokai a
ra feküdték, benn
mes, nagy uri pa-
a, majd Budapes-
tötték az időt.
nek találta Leona
nepelni, hogy mi-
nyra a hir és fé-
et beszélhessen a
jellemző őt az a
gy a közvélemény
elő az ő családi

erőrejtéses. 28
as arczal. Sőtét
erélyt kölesönöz,
ek. Szép, nagy
nemessége, sze-
nek képzettsége
u barna hajusza
emelték halvány
yatemuek köztisz-
több nevezetes
tója.
szakadatlan szor-
ól küzdötte fel
nok volt, ki nem
át, fiatalon halt
egsanyarubb nél-
nagasztos jellemű
sa közepett csak

királyl mérnök jelentése sze-
rint köz munkaváltásig czimén
11191 fnt 91/2 kr folyt be. A kir. adó fel-
ügyelő jelentése szerint egyenes adó
czimén befolyt 106. 563 fnt 05 kr. 12611
fnttal több a megelőző év hason havinál. A
hátralék 429,097 fnt 26 kr. Hadmentes-
ségi díj czimén befolyt 2497 fnt. 59 kr.
hátralék 17025 forint 26 kr. — A kir.
tanfelügyelő jelentése szerint
a 12 éves tankötelesek iskoláza-
tása általában megkezdett. A tankötelesek-
nek iskolába feljáró számát tekintve az isko-
láztatás jeles volt Szováton, jó volt Hadházon
P.-Ladányban, Nádudvaron, Tetélen, V.
Pérosen' A többi városok és községekből nem
érkezett be jelentés, s ezek a jelentés megte-
telére utasítottak. — kir. ügyész je-
lentése szerint szept. hó végén a h.
bőszörményi főfogházban volt 29 férfi és 8
nő. Fegyelmileg az örök közül 1 lett meg-
büntetve, a rabok közül pedig egy sem. A
központról egy rab szállítottott ki.

— **Halalozás.** A debreczeni bírói karnak
halottja van. Tóth Ferencz kir. járásbíró,
példányképe a jó igazságszolgáltatónak, teg-
nap este elhunyt. Temetése holnap d. u. 3
órákor megy vége. A szomorú esetről úgy
a család, mint a debreczeni kir. törvényszék
s ennek területén lévő járásbíróóságok adtak
ki gyászjelentést. A család értesítője követ-
kező: Mély fájdalommal tudatom a magam,
továbbá gyermekeim Aurél és Emil va-
lamint az összes rokonság nevében forrón
szeretett férjem néhai TÓTH FERENCZ
debreczeni kir. járásbírónak
élete 54-ik, boldog házasságunknak 21-ik évé-
ben f. évi október 12-én esteli 8 órákor tüdő
szélhűdésben történt kimúltát. Boldogult fér-
jem hült tetemei f. évi október 14-én d. u.
3 órákor, előbb a Hatvan utcai 1444 számú
házánál, majd a református nagytemplomban
tartandó gyászszertartás után a Czeglédut-
cazi sírkertben fognak örök nyugalomra té-
tetni; mely végtisztességtelre felejtethetleu
férjemnek rokonait barátait s a t. cz. közön-
séget tisztelettel meghívom. — Debreczen
1887. Október 13-án, özvegy Tóth Fe-
rencz né szül. Sárvary Vilma.
Tiszársai pedig a következő gyászjelentést
adták ki: „A debreczeni kir. törvényszék,
kir. járásbíróóság és kir. ügyészség, valamint
a kir. törvényszék területén lévő kir. járás-
bíróóságok tagjai fájó szívvel tudatják szere-
tett kartársuk Tóth Ferencz debreczeni kir.
járásbírónak 1887. évi okt. hó 12-én munkás
életének 54-dik évében, 26 évi szolgálat után
bekövetkezett gyászos elhunytát. Legyen
könnyű a hant porai felett. Debreczen 1887.
évi okt. hó 13-án.

— **Bugyi Sándor.** Kerekes Géza a „Vil-
lám“ cz. élezip szerkesztője előfizetést
hirdet egy új, humoros, élces könyvre, melybe
összegyűjtötte a „Villám“ legnépszerűbb, mu-
lattató alakjáról, a Bugyi Sándor debreczeni
taligásról írott mindama közleményeket, me-
lyek abban három év alatt megjelentek, a
mióta a derék taligás a pájnk-
kába való thordja a zsidónak.
„Azóta pedig in“ mondja Bugyi Sándor —
sokféle történetek esett meg a lovamon, én
rajtam meg Sáriin. A könyv jövő évi január
hó elején fog a sajtó alól kikerülni tiz ivnyi
terjedelemben, új képekkel, diszes kiállításban.
Egy példány ára előfizetőnek 60 kr., a bolti
ára 80 kr. lesz. Az előfizetési pénzek Kerekes

is oda irányítá minden törekvését. hogy sze-
retett fiának jó nevelést nyujtson, hogy szí-
lád alapon szorgalmas munka által, szép jö-
vőt bizto-ithasson magának.
Várszegi midőn felnőtt is, valódi rajon-
gással viseltetett jó anyja iránt, annak jó-
ságtétel tekintete s halk szelid megindító sza-
vai buzdították a fiatal embert a nehéz
küzelmekben.
Most szerény jólétben élnek ők együtt,
s a sokat szövevett nő öröm és meglege-
déstől sugárzó arczal végzi a szerény házi
teendőket, míg szive dagad e büszke önéret-
től, hogy ő ilyen páratlan, kitünő jó fiának
adott életet.
„És ha Géza megházasodik, mondo-
gatá mindég az anyai szív határtalan hévé-
vel és ha majd egy kis unokával örvendez-
tet meg a jó Isten, akkor leszek én igazán
nagyon boldog.“
Várszegit tisztelte és szerette mindenki,
a ki csak őt megismerte.
Legjobb barátjai közé Ladányi Elemért
számíthatta; ők még az iskola padján kö-
tötték meg azt az igaz barátságot, — me-
lyet a meg nem szünő rokonszenv kellet
keblökben.
Mint ifjak együtt tanultak, s a folytonos
haladásra serkentették egymást. Mindig együtt
lehetett e két ifjut látni, mind a kettő derék,
elmés nemes szívű volt és soha sem érezték,
hogy az egyik gazdag, a másik pedig önfel-
áldozó munkával teng a nélkülözésekkel tel-
jes szegénységben. Tisztelték szerették egy-
mást. Várszegi gyakrabban egész heteket
töltött kiinn Ladányiéknál, a hol az egész
család tiszteletét és nagymérvű rokonszenvét
bírtá.

Dacára annak, hogy tanulmányai nagyon
lekövetétek őt, az emberekkel való érintkezésben
szükséges finomságot sem mulasztá el elsa-
játítani.
(Folyt. köv.)

Géza a „Villám“ szerkesztőjének nevére czim-
zendők. — Tiz gyűjtött előfizető után a
gyűjtő egy tisztelet példányt kap. Bugyi
Sándor, „ilete biográfijája“ iránt város és vi-
dék szerte nagy érdeklődés mutatkozik s így
remélhető hogy a munka sok száz példányban
fog közkezre kerülni. A lapunk mai száma-
ban megjelenő előfizetési felhívást melegen
ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparka-
mara területén** a kiszabott kamarai illeték ös-
zesen 18058 frtra megy, mely összeg az ország-
ban lévő 12 kamara kiszabott illetékei között
a budapesti után következik. Az engedé-
lyezett költségvetés szerint ez illetékből esik
a személyi járandóságokra 6920, dologi kia-
dásokra 5361, ipar és tansegélyezésekre 3500
fnt, vagyis összesen 15781 fnt.

— **Olcsó utazás Budapestre.** F. hó 15-én
Budapestre déliben és este induló kéjvonatok
hoz 50 % mérsékelt menettérti jegyek kap-
hatók. m. kir. állam vasutak menetjegy iró-
dájában Katz Jakabnál Teleki utca sarkán.

— **Körözött gyáros.** A nyiregyházi tör-
vényészker országszerte körözötti Bleier Sámuel
ékszergyáros és nejét, akik ellen lopás
miatt indították meg a büntvádi vizsgálatot.

— **Gyászjelentés.** Günther Ferencz és
nőm Kiss Kornélia, gyermekünk Dező, úgy-
szintén az elhunytak nagyszülei Kiss Lajos
és Szanka Juliánna nevében is, megtört szív-
vel jelentjük felejtethetleu drága gyermekünk,
testvérem, illetőleg unakánknak JÓZSEFNEK,
folyó hó 12-én reggeli 7 órákor, életének 11
havában történt elhunytát. Boldogult kis ha-
luttunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 4 órá-
kor fognak, a n. czeglédutca 47. sz. a laká-
sunkról, fognak örök nyugalomra kísértini.
Mely végtisztességtelre rokonainkat, bará-
tainkat ösmerőseinket bánatos szívvel meghív-
juk. Debreczen, 1887. Október 13. Béke po-
raira.

— **A szüretelésre rosz idő jár.** Pedig
Debreczenben ezekre a napokra egyszerre
több kertnek a szüretelése esik. — Hanem
az eső is ugyancsak esik éjjel is, nap-
pal is, szaporitva a mustot, — de
szaporitva a szüretelés kellemetlenségét a
sarat is meg a szüretelők elégedetlenségét és
beszankodását. Bizony ilyen időben, a milyen
az éjjel és máma volt, nagy csorbát szenved
a szüretek „vig“ jellege

— **Biharmegyei hírek.** A bihar me-
gyei nőegylet által kibocsájtott gyűj-
tő perselyek felbontatván, azokban 309 fnt
77 kr találtatott. — A hidvám házi ke-
zelése. A belügyminiszter jóváhagyta
Nagyvárad közgyűlésének azon
határozatát, mely szerint a városi hidvám
szedési javadalom 1888 január 1-től házilag
kezeltesseék. Berettyó-Ujfalu b a ma-
gániskola felállítására kért engedélyt Kulinyi
Mór, képviseltet tanító. Tekintve, hogy Beret-
tyó-Ujfalu iskolái, dacára jeles berendezésük-
nek, az igényeket a növedékek nagyszáma
miatt ki nem elégíthetik, a kért engedély
megadása bizonyos. — Bihar közsé-
ge a központi főszoigabiró buzgólkodása
folytán kisedododa létesült. Minden elő-
zetes intézkedés meg van téve úgy, hogy
az ügyet befejezettnek tekinthetni.
— Az első erdélyi bank Brassóban,
mely az erdélyi petroleum finomítási részvény
társulatnak összes gyártmányai főarulását
bizományilag elvállalta, Nagyvárad és
Debreczen városok ügynökkévével Braun
Ignác váradi lakost bizta meg.

— **Az asszony koplal.** Az a kis pikás
történet, melyet alább közölünk, élénk meg-
beszélés tárgyát képezi bizonyos körökben.

Vértzsomjuhozó fenevadként rohant be
Tromf Tihamér polgártársunk felesége háló-
szobájába a mult éjek egyikén 12 órákor,
hogy szabad folyást engedhessen teleorokból
kítőre engesztelhetetlen haragjának.

— **Ebredjen, asszonyom!** kiáltá vadul
villogó szemekkel. Ebredjen, ha mondom!
A fiatal szép menyecske, goromba férje
büböbölös szavaira kidugta fejét selyem-taka-
rója alól:

Tihikém, te vagy?
— Nem én vagyok. Nem vagyok többé
Tihí. Tromf Tihamér vagyok. Erti esalfa lü-
ten, hitszegő asszony!

— **Csalfa, hülden, hitszegő én?**
— Ne mentegetődzék, nem tudhat fel-
hozni oly enyhítő körülményt, mely csak rész-
ben is ellensúlyozhatná a sok terhelő körü-
lményt. Bizonyitékaim vannak. Kétségtelen
bizonyitékaim. Egy portepé. Egy pityke gomb,
egy szarvasbőr keztyű és egy virginia csutka.
Haragom epje forr, mint az Etna lávája:
eltolja önteni önt, asszonyom!

— **Tihamér, az istenért mi lét?**
— Nem vagyok Tihamér mondtam már.
Voltam — egykor. Nem is oly régen (Hajh
szép idők!) tolytatá sóhajtv. — Tihá, Tihí,
Tihus voltam. Tihike s minden más gyöngéd
titulus tulajdonosa; de mátlól kezdve a bösz
Tihamér vagyok, a rettenhetetlen bosszutil-
hező s boszut álló oroszlanyszivű Richárd, a
vasgyuró Toldi Miklós, a meggyőzhetlen Ac-
hilles s több effajta híres ur méltó atóda.

— **Ugyan ne mérgeledj már, Tihike —**
enyelgé Jellemé, ki ismerte férje határozatlan
gyöngye jankét s szentül hitte, hogy botlá-
sára ezuttal is fátyolt vet. S hogy elejét ve-
gye férje handabandának kiugrott ágyából s
hívesi gyöngédséggel simogatta férje torzon-
borz szakállát.

— **Ne hizelegjen, kiengesztelhetlen va-
gyok.** Feküdjön vissza ágyába. Békítési ki-
sérletei ugys hiábavalók. Most már késő
minden. Felnyilottak szemeim. Mindent láttam

mindent tudok. Örültség volna továbbra is
hinne — erényében. Önnék szívében van a
csaláság asszonyom. De ki fogom azt irtani
gyökereitől. Oh ne higgye, hogy megkegyel-
mezzek. Semmiesetre. — Erezni fogja bos-
szuló karom súlyát.
Janka remegve huzódott a fal felé.
— Meg akarsz verni?
— Megverni. én, önt? Tromf Tihamér
nem brutális!

— **El akarsz válni tőlem?**
— Korántsem. Ezzel igazat adnék azok-
nak, kik azt hangoztatják, hogy szarvak nö-
tek homlokomon. Egyebet fogok tenni.

A bösz Tihamérnak rettenetes terve
volt. Pihenőre volt szüksége, hogy higgadt-
ságot visszanyerje terve kiviteléhez. Aludni
ment. — Másnap befogatott. Mikor a kocsi
előállott, nejét beleültette; ő maga mellette
foglat helyet Sejtelve sem volt Jankának
az utazás czéljáról. Egyről bizonyos volt,
hogy férje csakugyan komolyan gondol a bo-
szura. Szágunló paripák vitték a kocsi Tih-
amér közeli tanyájára. A kastélyt mely a
birtok kellő közepén épült s a fényűzés min-
den kényelmével volt beburorozva, magas kö-
kerítés övezte.

— **Itt fog lakni asszonyom,** — mondá
Tihamér ur ünnepléses komolysággal. Ren-
delkezésre áll az egész kastély. Embert
nem fog látni. Ohajjainak az öreg kul-
csárné fog eleget tenni.

Minden élvezettel tekintte magát meg-
fosztottnak. Koplalni fog. Igen. Tudja-e
asszonyom mit tesz az, ha egy nő, kinek fér-
je van koplalásra van kárhóztatva!

Janka eleinte megadással viselte sorsát.
Később mindinkább tűrhetelenek tetszett
helyzete. Sirt, tombolt, kiabált börtönében.
Férjének, ki hetenként egyszer jelent meg
ablaknál s tudakozódott sorsa felől sirva
panaszolta helyzete tarthatatlan voltát. Tih-
amér mit se törődött e panaszkodással. Kérlel-
hetlen volt haragjában. Teljesen megakarta
törni nejét.

Milyen gyorsan hervadt volna el a viruló
fiatal arc, aludt volna ki a lángoló szemé-
fénye, ha a jólelkű kulcsárné végre nem tel-
jesíti kérését s levelet nem játszik annak a
hadnagynek kezeibe, ki miatt szobafogságra
ítéltetett a szép asszony.

És a hadnagy kulcsot csináltatott. Ez
idő óta ritkábban kereste fel bösz Tihamér
feleségét, mert az többé nem panaszkodott
sorsa ellen. S Tihamér ebből azt következ-
tette, hogy tisztul a vére a „esalfa, hülden,
hitszegő asszonyoknak.“ (To ny.)

Ki az igazi bolond?
— Igaz történet. —

K. ezredes vitéz katona volt, akit nagy-
gyon szerettek főlebbvalói és imádtak barátai.
Annál nagyobb volt tehát a megítélés, mi-
kor egyszerre csak hire terjedt, hogy az ez-
redes megbolondult. Egy estély alkalmával a
a hadügyért, kitől pedig előléptetése függött
„vén majomnak“ nevezte. Ha ez nem örültség,
akkor nem létezik ember, ki a kényszer
zubbonyt megérdemli! De azokivül is még
számítalan jelét adta annak, hogy meg van
zavarodva. Elhatározták, hogy valami gyógy-
intézetbe vitetik: még pedig lehetőleg min-
den feltűnés elkerülésével.

B. őrnagy, az ezredes intímusa, lett a
kényes misszióval megbizva. Nem szivesen
vállalta el, de végre mégis csak ráállott. Az
ezredes utközben nagyon barátságos volt.
Elhitették vele, hogy ő kiséri beteg barátját
valami fürdőhelyre.

— **Az utazás javadra fog válni!** — biz-
tatta az őrnagyot, — ne tarts tőle, hogy ros-
szul fognak veled bánni. Gondoskodtam róla,
hogy jól érezd magadat.

Az őrnagy csak mosolygott a biztatásra.
Igazán furcsa, hogy az örülteknek némelykor
ilyen sajtóságs rögeszméjük támad.

Amint megérkeztek az intézetbe, az ez-
redes volt az első, ki a házba sietett. Ott
előfogta az intézet igazgatóját és valamit
sugott a fülébe. Az őrnagy oda sem nézett
neki; nagyon el volt foglalva a magával hoz-
zott holmik rendbeszedésével.

A fogadó teremben eléje jött az igaz-
gató, nővérét vezetve karján. Ez egy 45 és
50 év közti delnő volt, kiről már rég leko-
pott az ifjuság bája. Az ezredes rögtön hoz-
zálatott az udvarláshoz és B. őrnagy fölhas-
nálta az alkalmat hogy az igazgatónak el-
mondja idejövetele czélját.

Milyen nagy volt azonban meglepetése
midőn az igazgató kételkedő mosolylyal hall-
gatta végig, aztán igyszólt:

— **Igazán? Hát K. ezredes volna a
bolond?**

— **Ki más, ha nem ő?**
— De ő meg azt állítja, hogy önt hozta
ide gyógykezelés végett.

— **Uram!**
— Csillapodjék őrnagy ur. Beláthatja,
hogy helyzetem igen kényes. Két uri ember
látogat el hozzám, kik közül egyiket sem
ismerem. Mindkettő azt állítja, hogy a másik
a bolond. Kinek higgyek?

— **Eszelelő és megfigyelő tehetségének!**
— Ebben az esetben cserben hagy. Mert
a kölesönös tanubizonyoságon kívül eddig mit-
sem vettem észre, miről bármelyikükön az
örültséget konstátálhatnám. Vagy elbocsátom
mindketőjüket...

— **Az istenért! ne tegye!**
— Vagy pedig itt tartom önöket, míg

ezredükből jelentést kapok, hogy ki a bolond.
Addig is vonuljon szobájába. Az ezredes is
arra bírom majd, hogy keresse föl lakosztályát.

Az őrnagy nem ellenkezett többé. Sőt
volt benne annyi humor, hogy még jólüt
nevessen a mulatságos eseten.

Alig érkezett szobájába és még jófor-
mán ideje sem volt, hogy kényelembe helyez-
ze magát, midőn az igazgató jelent meg ná-
la. Area némi zavart mutatott.

— **Bocsánat őrnagy ur, most már tudom,
hogy ki a bolond...**
— **Tudja? De hogyan tudta meg?**
hisz a jelentés még nem érkezhetett meg?

— **Az nem. De az ezredes ur ebben a
pillanatban kérte meg a nővérem kezét. Kö-
vetkezőképen ő a bolond.**

t. r.
Legújabb.
A „Debreczeni Ellenő“ eredeti távirata i.

BUDAPEST okt. 13. A hivatalos
lap mai száma közli a királyi kéziratot
a delegációknak okt. 27-re való össze-
hívása tárgyában.

GÖRGÉNY SZENT IMRE okt. 13.
Rudolf trónörökös tegnap este hét órákor
szivélyes bucsu vétel után a lakosság
elkeszélésére közt elutazott,

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, 1887, okt. 14-én, másodsor

ARANY HALAK.

vigjáték 4 felvonásban.

VASUT.

Debreczenből induli:

B. pest—N. Várad felé	d. e. 8 ó. 56 p.
" "	d. e. 11 ó. 46 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	éjjel 3 ó. 37 p.
" "	d. u. 3 ó. 39 p.
Kassa felé	d. e. 6 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó 55 p.
Nánás felé:	m. á. v. " d. u. 3. ó. 34 p.
	vásártér d. u. 3. ó. 53. p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. regg. 2 ó. 56 p.
" "	d. u. 3 ó. 21 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 28 p.
" "	este 9 ó. 31 p.
Kassáról	d. e. 10 ó. 35 p.
" "	este 9 ó. 14 p.
Nánásról:	m. á. v. indh. d. e. 8. ó. 44 p.
	vásártér d. e. 8 ó. 35 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

LEGUJABB

őszi és téli

női ruhakelméket

dus választékban ajánl
Kunz József és társa

C Z É G.

Eladó hordók.

Használt jó állapotban levő
boros hordók eladók Csanak
Józsefnél Piacz u, 1830 sz.

KÁVÉK.

Kitünő minőségben, a legzamatosab-
bak u. m. Cuba, Ceylon, Portoricó,
Laquara, Aráviai Mocca, Gyöngy
és Campinás stb. a legjutányosabb
árban,
továbbá friss Ementháli és Groy
sajtók, Tátrai és Liptai turók
(quargli) Sajt-pogácsa. Muszka
hal, Szalámi és kassai vir li
kapható
VARGA LAJOS
fűszerkereskedésében
fűtér a posta mellett.

